

4. Сподін Л. А. Педагогічні умови формування професійної спрямованості особистості студентів вищих аграрних закладів освіти : дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : [теорія та методика професійної освіти] 13.00.04. – К., 2001. – 228 с.
5. Тушева В.В. Основи науково-педагогічних досліджень : навчально-методичний посібник / В.В. Тушева ; Харківський нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди . – Харків : ТОВ "ОВС", 2006. – 219 с.
6. Цимбал С.В. Синергетичний та акмеологічний аспекти формування професійної компетентності студентів/ С.В. Цимбал, О.В. Вознюк, С.О. Кубіцький // Нові технології навчання: Наук.-метод. зб. / Кол. авт. – Вип. 40. – Київ : Наук.-метод. центр вищої освіти, 2005. – 279 с.

Соловей Л.В.

ОРГАНИЗАЦИОННО-ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПРОЦЕССА ФОРМИРОВАНИЯ КЛЮЧЕВЫХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ ПРИРОДОВЕДЧЕСКИХ ДИСЦИПЛИН

В статье рассматривается проблема формирования ключевых компетентностей у будущих учителей естественных специальностей, анализ ключевых компетентностей личности в соответствии с Концепцией Новой украинской школы: умение общаться государственным языком, умение общаться иностранным языком, математическая компетентность, компетентность в естественных дисциплинах и технологиях, информационно-цифровая компетентность, умение учиться в течение жизни, предприимчивость, социальные и гражданские компетентности, общекультурная грамотность, экологическая грамотность и здоровая жизнь. Проанализированы и обоснованы основные компоненты структурно-функциональной модели. Взаимосвязанные компоненты: мотивационно-целевой, содержательно-операционный и результативно-оценочный предусматривают концептуальное обоснование цели и заданий модели, методический аппарат реализации учебно-воспитательного процесса, и диагностику основных критериев ключевых компетентностей педагогов.

Ключевые слова: компетентность, ключевые компетентности, учитель естественных дисциплин, диагностика ключевых компетентностей, критерии сформированности компетентностей.

Solovey L.V.

FUNCTIONAL ORGANIZATIONAL STRUCTURE CHARACTERISTICS OF THE PROCESS OF FORMATION OF KEY COMPETENCES OF FUTURE TEACHERS OF NATURAL SCIENCES

Modern reforms in the System of Education of Ukraine, the requirements presented to the process of teacher professional development, require the search for the latest, alternative approaches, methods and tools for the formation of students' key competencies.

According to the Concept of New Ukrainian School the key competencies of the person are defined as follows: the ability to communicate in the state language, the knowledge of foreign languages, mathematical literacy, competence in natural sciences and technologies, information and digital competence, life skills, social and civil competencies, entrepreneurship, general cultural literacy, ecological literacy and the ability to lead healthy life.

The proposed model of the future natural science teachers' key competencies formation process includes three organically related components: motivation-target component to substantiate the purpose and outline the main tasks with the help of principles and scientific approaches to the formation of key competencies of the teacher; operation content analysis for the actual content-methodological ensuring of the process of natural sciences students' key competencies formation; evaluative research analysis for research and evaluation of the following criteria for the formation of key competences of future teachers of natural sciences such as axiological, cognitive and activity-based.

The development and implementation of a competency-based organizational-functional model is carried out in the process of professional disciplines studying and through the introduction of a special course.

Key words: competency, key competencies, teacher of natural sciences, diagnostics of key competencies, criteria of competence formation.

Подано до редакції 27.02.2018.

Рекомендовано до друку докт.пед.наук, доц. П.В.Хоменком

УДК 378.147:784

© 2017

Ся Цзін

ЗМІСТ МЕТОДИКИ РОЗВИТКУ СПІВАЦЬКОГО ГОЛОСУ У СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ ЗАСОБАМИ ВІЗУАЛЬНОГО МОДЕЛЮВАННЯ

“Вічні” проблеми теорії неможливо вирішити за допомогою тієї системи мислення, яка створила ці проблеми.

Альберт Ейнштейн

У статті розглядається зміст методики розвитку співацького голосу у студентів педагогічних університетів засобами візуального моделювання. Розвиваючий ефект вокального навчання засобами візуального моделювання пов'язаний з: мірою засвоєння навчально-пізнавальної інформації; організацією засвоєння прийомів візуалізації, рефлексією на конкретні образи-моделі.

Методика розрахована на два взаємопов'язаних етапи педагогічної реалізації: мотиваційно-ціннісний етап – підготовчий рівень; нормативно-регулятивний етап – рівень активного використання.

Ключові слова: методи, принципи, мотиваційно-ціннісний етап, нормативно-регулятивний етап, функції.

Постановка проблеми у загальному вигляді... Сучасне кардинальне реформування освітньої галузі вимагає зміни традиційних підходів до навчання та виховання. У зв'язку з цим потребує поглибленого дослідження сутність педагогічних технологій і методик, зокрема, у галузі вокального мистецтва.

Спів – найдоступніший та найпопулярніший вид творчої діяльності, який сприяє залученню до вокального мистецтва широких верств суспільства. Співом захоплюється людство різного віку. Але опанувати цей фах самотужки вкрай нелегко, а часто неможливо. На жаль, від природи гарним, поставленим голосом, володіють окремі індивіди. Більшість людей, у яких є вокальні здібності, потребують окремої постановки голосу та мають навчитися використовувати свій «музичний інструмент». Тобто, треба скласти такі психофізіологічні умови, щоб голосовий апарат міг легко, невимушено і довго слугувати людині.

Отже, вокальне навчання майбутніх учителів музичного мистецтва є важливим компонентом фахової підготовки студентів педагогічних університетів. Впровадження у практику інноваційних методик розвитку співацького голосу студентів педагогічних університетів, застосування особистісно розвивальних технологій, які орієнтуються на духовні цінності і на відродження культурних традицій, нададуть можливість підвищити рівень кваліфікації майбутніх учителів музичного мистецтва в галузі вокальної педагогіки, зокрема модернізувати учбовий процес.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми...

Питання фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва та сучасної теорії музично-педагогічної освіти розкриваються у працях О. Дем'янчука, Л. Масол, О. Олексюк, Г. Падалки, О. Ростовського, О. Рудницької, Г. Щолокової. Методичні аспекти підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва розглядаються в працях Л. Арчажнікової, А. Козир, В. Муцмахера, Ю. Ростовської, Л. Хлебнікової. Основні положення теорії розвитку співацького голосу у процесі вокальної підготовки аналізуються Л. Василенко, Н. Гребенюк, Л. Дмитрієвим, В. Ємельяновим, І. Колодуб, В. Морозовим, Л. Тоцькою. Історичні аспекти розвитку вокального мистецтва та вокального виконавства вивчаються В. Багадуровим, Б. Гнидь, М. Львовим, І. Назаренко, О. Стахевич. Особливості розвитку українського вокального навчання аналізуються В. Антонюк, В. Івановим, Л. Прохоровим, М. Микишем. Психологічні основи формування умінь і навичок розкриваються Л. Виготським, О. Лентьєвим, Р. Немовим, С. Рубінштейном, Б. Тепловим, С. Науменко.; психологічні аспекти вокальної підготовки – В. Єрмолаєв, Б. Теплов, Л. Чистович, А. Зданович; фізіологічні основи розвитку співацького голосу – М. Грачова, І. Павлов, І. Єсєнов, О. Яковлев, Л. Работнов, К. Злобін, Ю. Фролов. Дослідження в галузі фоніатрії здійснювали Ф. Заседаєлев, А. Єгоров, В. Конторович, І. Левідов, Л. Работнов, М. Фомічов; дослідження акустичних особливостей процесу голосоутворення – А. Мюзенгольд, С. Ржевкін, Л. Дмитрієв, Н. Жинкін, А. Рудаков, Р. Юссон; орфоепічних норм звуковидобування – О. Знаменська, О. Микиша; гігієни співацького голосу – А. Єгоров, К. Злобін, І. Левідов, Д. Люш.

Теоретичні основи методики розвитку співацького голосу закладено в працях В. Мордвинова, П. Голубєва, Д. Аспелунда, С. Юдіна, Л. Дмитрієва, А. Здановича, Д. Євтушенко, П. Органова. Питання вокальної підготовки майбутніх учителів музики розкривають Л. Василенко, О. Маруфенко, А. Менабені, Є. Проворова, Г. Стасько, Л. Тоцька, Ю. Юцевич. Специфіку вокально-виконавської діяльності майбутніх вчителів музичного мистецтва розглядали китайські педагоги-вокалісти – Бай Шаожун, Ван Чаовень, Лі Фан, Лінь Хай, Фан Дінь Тан, Цзін Нань.

Огляд фундаментальних праць з теорії музичної педагогіки свідчить про те, що більшість досліджень у галузі вокальної педагогіки присвячувалися проблемам розвитку співацького голосу вокалістів-виконавців, підготовки професійних співаків до виконавської діяльності. Проблеми розвитку співацьких умінь та навичок у студентів педагогічних університетів недостатньо розкриваються в науково-методичних дослідженнях.

Дослідники у своїх працях, присвячених фаховій підготовці майбутнього вчителя музичного мистецтва, висвітлювали окремі аспекти вокального розвитку студентів, але комплексному підходу до розв'язання проблеми розвитку співацького голосу засобами візуального моделювання, розробці відповідної методики не приділено уваги. Специфіка педагогічного спрямування вокального навчання у вищих навчальних закладах освіти вимагає формування високого рівня розвитку комплексу співацьких умінь та навичок, усвідомлення закономірностей процесу фонації голосового апарату, розвитку вокально-слухових уявлень, володіння науково-теоретичною базою знань з проблем розвитку співацького голосу.

Аналіз науково-методичної літератури продемонстрував, що у вокально-педагогічній практиці досить часто використовуються емпіричні методи розвитку співацького голосу, без належного наукового підґрунтя, зокрема, є суперечності між традиційними методами роботи зі студентами та потребами виховання майбутніх вчителів музичного мистецтва. Недостатнє розкриття проблеми розвитку співацького голосу у студентів педагогічних університетів, її актуальність та доцільність зумовили вибір теми статті.

Формулювання цілей статті... Мета даної статті полягає у розкритті змісту методики розвитку співацького голосу студентів педагогічних університетів засобами візуального моделювання.

Виклад основного матеріалу дослідження... Музична педагогіка розглядає методи як способи взаємопов'язаної діяльності педагога та учня, спрямовані на досягнення мети (Н. Гришанович [1], Г. Падалка [2], Т. Пляченко [3], О. Ростовський [4], О. Рудницька [5]).

Так, Г. Падалка *методами* мистецького навчання вважає “упорядковані способи взаємопов’язаної діяльності вчителя й учнів, які спрямовані на розв’язання художньо-навчальних і художньо-виховних завдань.... спільної діяльності учителя і учнів, їх суб’єкт-суб’єктивних взаємовідносин” [2, с. 177].

Зокрема, Н. Гришанович зазначає, що “методи музичного навчання можна розглядати як способи організації, стимулювання і контролю музично-пізнавальної діяльності учнів, спрямованої на їх цілісний розвиток і засвоєння змісту музичної освіти” [1, с. 76].

Ю. Юцевич [6, с. 89] характеризує методи, як “сукупність систематизованих прийомів і способів керування співацьким навчанням, послідовне засвоєння яких забезпечує формування в учнів відповідної вокальної техніки, здатної гарантувати розвиток комплексу акустичних якостей голосу, витривалості та не втомлюваності голосового апарату”.

У контексті найбільш традиційної класифікації для вокальних занять пріоритетне значення мають практичні та наочні (візуальні) методи. Зокрема, поєднання практичних методів з наочними – особливість нашої методики. До наочних методів відносяться методи моделювання. Як вважає Н. Гришанович, “методи моделювання слухових уявлень і музикознавчих понять засновані на явищі синестезії співвідчуття, які виникають від взаємопов’язаного сприйняття музики кількома органами почуттів. Опора слуху учня на зорові, пластичні, моторні, словесно-образні спільні відчуття (асоціації) допомагає утримати і відтворити проасоційоване слухове уявлення, наповнити живим інтонаційним змістом поняття. Наприклад, за допомогою зміни колірному тону та інтенсивності кольору моделюються регістрові, темброві, динамічні, ладові уявлення, розвивається почуття форми” [1, с. 81]. Акцентуація тих чи інших методів визначається навчально-виховною метою вокального навчання.

Методика розвитку співацького голосу студентів педагогічних університетів включає визначення мети, етапів, методів, завдань і технологій доцільної організації підготовки студентів у системі мистецької освіти на засадах візуального моделювання.

Розвиваючий ефект вокального навчання засобами візуального моделювання пов’язане з:

- мірою засвоєння навчально-пізнавальної інформації, яка розкриває зміст невербальних образів-моделей;

- організацією засвоєння прийомів візуалізації, які повинні забезпечити спадкоємність у формуванні суб’єктивних образів і відчуттів в пам’яті голосового апарату, рефлексія на конкретні образи-моделі.

У зв’язку з тим, що в розпорядженні сучасної вокальної педагогіки кількість включених засобів візуалізації вельми обмежений, то методику організації навчання з використанням засобів візуального моделювання ми побудували на структурованні способів і прийомів реалізації, закріпленні принципів візуалізації в структурі вокальної підготовки.

“Принцип (від лат. *principium* – основа, начало) означає вихідне положення, провідну ідею, першорядне правило певної діяльності, що виконує функцію обґрунтування змісту цієї діяльності або припису щодо порядку і способу її здійснення” [5, с. 91].

Більшість з принципів мають узагальнююче значення. Принципові положення можуть бути для педагога специфічною алгоритмічною інструкцією. З позицій сучасного педагогічного мислення у процесі розробки експериментальної методики ми спиралися на такі “*положення*”:

- 1) принцип довершення навчальної дії виховною у педагогічному впливі;
- 2) принцип урізноманітнення видів і форм діяльності учнів в організації педагогічної взаємодії;
- 3) принцип залежності розвитку особистісних якостей від створених педагогічних ситуацій;
- 4) принцип емоційної насиченості навчально-виховного процесу;
- 5) принцип спонукання до творчого самовираження” [5, с. 92].

Методика розвитку співацького голосу у студентів педагогічних університетів засобами візуального моделювання розрахована на *два етапи* педагогічної реалізації, які тісно взаємопов’язані між собою:

- 1) мотиваційно-ціннісний етап – підготовчий рівень;
- 2) нормативно-регулятивний етап – рівень активного використання.

Кожний етап впровадження візуального моделювання в навчальний процес має методичні характеристики та вирішує педагогічні завдання.

Мотиваційно-ціннісний етап (підготовчий рівень) не має чітко визначених основних меж. Специфіка змісту цього рівня забезпечення необхідної підготовки студента до успішного оволодіння основним тезаурусом візуальних моделей. Основні педагогічні завдання даного рівня:

- освоєння основних комунікативних сигналів (моделей), їх змістовно-асоціативних значень;
- використання системного підходу до навчального процесу;
- організація проблемно-орієнтованої пізнавальної діяльності.

Мотиваційно-ціннісний етап (підготовчий рівень) – період спільної розробки *індивідуального візуального словника візуального моделювання*, його елементів, типологізація моделей, кодування вправ для розвитку визначених ділянок голосового апарату. Всі ці вправи мають ввійти в скриньку фахових знань, технологічних умінь і навичок розвитку співацького голосу студента.

На даному етапі планується цілеспрямована і планомірна робота з *пошуку і аналізу візуальної інформації*, що сприяє визначенню моделей, які вирішують технологічні завдання розвитку співацького голосу. На індивідуально підібраних моделях студент буде засвоювати основи візуалізації.

Для вирішення визначених викладачем педагогічних завдань перш за все потрібно пояснити сам *алгоритм моделювання*, який в мануальній динаміці руху розкриває процес голосоутворення, характер звукоутворення, створення вільного і комфортного положення голосового апарату. На першому етапі впровадження візуального моделювання ми маємо знайти та уточнити індивідуальні особливості застосування візуалізації для виявлення певних закономірностей, які корелюють асоціативний образ мануально-пластичної моделі. Надати знання з роботи психофізіологічного процесу голосового апарату.

Через те, для активізації засобів моделювання у педагогічний процес вокальної підготовки, потрібно розробити дидактичні основи невербальної комунікації на заняттях з постановки голосу. Тому, потрібно підготувати зв'язок між звукоутворенням і жестом: за допомогою вивчення властивостей системи невербальної комунікації розробити та виявити властивості іншої системи – візуальної. У розробці цього положення потрібно спиратися на принцип конкретизації уявлення про роботу об'єкта, який моделюється. А отриманні уміння зможуть перенести на сформоване уявлення в область самого процесу звукоутворення, якісно впливаючи на нього.

Саме при адекватному розумінні інформативного ресурсу, жест-образ стає засобом перенесення знань, умінь і навичок. Подібна робота на першому етапі дозволяє виявити індивідуальні особливості сприйняття невербальної інформації студентом, сформувані специфічні образи-моделі, які дозволять досягти повного розуміння з боку студента на заняттях з постановки голосу.

Так, наприклад, системна спрямованість організації роботи на заняттях з постановки голосу з використанням візуалізації та розробкою «словника жестів», має допомогти не тільки оволодіти основними прийомами візуального моделювання, а й акцентувати цю роботу на розуміння конкретних психофізіологічних механізмів роботи голосового апарату. Зокрема, завдяки такій роботі істотно підвищується вокальна грамотність студентів педагогічних університетів.

Тому вже з перших занять з постановки голосу необхідно дати конкретне уявлення про характерні особливості візуалізації, її ресурсу в сучасному комунікативному просторі. Спіратися на педагогічні принципи індивідуалізації, цілісності, систематичності, послідовності у викладі основного освітнього матеріалу, його базових моделей, теоретичних знань, які потрібні для актуалізації цілеспрямованої діяльності студентів у досягненні візуальним моделюванням. Мотиваційно-ціннісний етап (підготовчий рівень), умовно розрахований на перші два місяці навчання.

Визначені *завдання* індивідуальних занять з постановки голосу:

- ❖ забезпечити смислову основу для освоєння знань в рамках візуального моделювання;
- ❖ сформувані фаховий світогляд студента;
- ❖ оптимізувати форми організації навчального процесу з позицій впровадження візуального моделювання.

Особлива увага має приділятися функціональному значенні візуалізації, яка включає *мотиваційну, інформаційну та орієнтовну функції*. Саме ці функції мають забезпечити фахову мотивацію майбутнього вчителя музичного мистецтва у оволодінні візуальним моделюванням та сформувані основу для модернізації традиційного вербального «начебто» на заняттях з постановки голосу, для подальшого творчого засвоєння самого візуального моделювання.

За формою організації навчального матеріалу заняття з постановки голосу відносимо до *проблемних*, а саме:

- надається характеристика фахової значущості вокальної підготовки;
- викладається освітня інформація, її новизна і ступінь важливості розвитку співацького голосу (вагомість моделі-жесту, її значення для освітньої інформації);
- мотивується включення візуального моделювання в простір вокальної підготовки, плюси і мінуси візуалізації, потрібність входження в простір вербального «начебто», активізуючи невербальну складову отримання знання.

Вищезазначені питання обговорюються зі студентами для активізації усвідомлення значущості занять з постановки голосу за цією методикою.

Основу цих занять становить апробований власною практикою автора дидактичний матеріал, який відповідає новій якості роботи викладача педагогічного університету, принципу науковості, модернізації навчально-освітнього процесу, спрямованому на удосконалення саме дисципліни «Постановка голосу».

Введення в традиційну методику вокальної підготовки студентів педагогічних університетів невербальних методів, отримання фахового знання засобами візуального моделювання, надає можливість пізнати та розширити сучасний комунікативний простір. Продуктивна реалізація методики відбувається завдяки спадкоємності двох етапів: мотиваційно-ціннісний – підготовчий рівень та нормативно-регулятивний – рівень активного використання візуалізації.

Зауважимо, *спадкоємність* – це одна з найважливіших категорій діалектики. Вона відображає наявність зв'язку між певними етапами в розвитку пізнання. Цей зв'язок проявляє себе у вдосконаленні та збереженні властивостей і сторін цілого, організації педагогічної роботи по засвоєнню цього цілого. Новий підхід до розуміння змісту навчальної діяльності, її розвитку засобами візуального моделювання – це багаторівневість педагогічної роботи, спрямованої на об'єкт і умови його перетворення. Візуалізація, розкрита через впровадження візуальних образів-моделей, виконує орієнтовну функцію, відкриваючи "поле можливої дії" з об'єктом.

Отже, візуалізація, по суті, має стати тією необхідною орієнтовною основою комунікативної діяльності на заняттях з постановки голосу та ланкою для формування певного фахового знання. А виконання за вказівкою педагога комунікативних візуальних сигналів в освітньому процесі, з орієнтуванням на це знання, безумовно, має сприяти розвитку співацьких умінь й навичок. Тобто, засвоєння норм і способів пізнавальної та перетворювальної діяльності є головною метою і продуктом навчання.

Нормативно-регулятивний етап – рівень активного використання принципів візуального моделювання – наступний етап педагогічного впровадження. Специфіка змісту другого етапу – закріплення звички виконання того чи іншого педагогічного завдання із застосуванням комунікативних візуальних моделей в освітньому процесі. Педагогічна задача на даному рівні зводиться до реалізації ідеї управління у вокальному навчанні. Цей рівень характеризується свободою моделювання у використанні візуалізації, розширенням його комунікативного простору. Тобто, візуальне моделювання, яке представляє багаторівневу систему способів і прийомів, спрямованих на розвиток і вдосконалення методики розвитку співацького голосу, на даному етапі представлено в активній фазі комунікаційного процесу "викладач – студент".

Двостороння робота викладач-студент найбільш точно відображає зміст навчального процесу розвитку співацького голосу у студентів із використанням візуалізації, а також забезпечує досягнення його більшої ефективності. Як показала практика викладання, робота на даному етапі забезпечує не тільки наочність вокального навчання. Процес обміну інформацією на заняттях з постановки голосу представляє ще і діяльність, спілкування, пізнання тощо.

Зауважимо, що невербальна комунікація в таких умовах здатна суттєво швидше корелювати сприйняття знаннєвої інформації, переводячи її в галузь рухової м'язової структури голосового апарату.

Таким чином, складна і надзвичайно тонка двостороння педагогічна і психофізіологічна робота педагога-вокаліста і студента має інтенсифікувати процес освоєння прийомів, націлених на розвиток співацького голосу.

На заняттях з постановки голосу пропонуємо використовувати різні *прийоми закріплення інформації*, а саме:

- модифікація звичної моделі з корекцією мети;
- вирішення технічного завдання;
- відпрацювання стабільності виконання;
- закріплення вокально-слухової якості звучання.

Всі ці прийоми мають використовуватися при акцентуванні уваги студента на базові «моделі», забезпечуючи контроль над процесом формування та оволодіння новим «словником» жестів-моделей. Це дозволить коригувати співацький голос студента, виробляючи при цьому індивідуальну «щільність» введення нових жестів-моделей у фаховий тезаурус студента. На заняттях з постановки голосу застосовується індивідуальний підхід до кожного студента, тобто, має враховуватися відповідність темпів викладу навчального матеріалу індивідуальним можливостям сприйняття і засвоєння.

Можливість обговорення зі студентом під керівництвом викладача питань вокальної техніки в цілому, окремих проблем зокрема, дозволить студентам брати активну участь у формуванні свого індивідуального «словника» жестів, що, згодом з активним його використанням, дозволить скорегувати технічні недоліки співацького голосу. Крім того, така робота має сприяти організації та оптимізації часу занять з постановки голосу, поглибленню і розширенню теоретичних знань студентів, придбанню умінь користуватися засобами візуалізації тощо.

Основні завдання другого етапу, активного рівня використання методу візуального моделювання, а саме:

- 1) поповнити оперативну пам'ять студентів новими моделями-жестами;
- 2) розвинути самостійність звукосмислового мислення та творчої активності студентів;
- 3) сформувані умінь адекватно зчитувати інформацію жестів-моделей, закріплюючи їх у асоціативній та вокально-слуховій пам'яті.

Головні функції другого етапу освоєння – розвивальна і результативна, – розглядаються нами як провідні для розкриття нерозривної єдності теорії і практики.

На цьому етапі нами був виявлений справжній зв'язок між перекладом вербальної моделі у візуальну, що надасть можливість студенту більш ефективно виконати технологічні завдання.

Висновки... Таким чином, пропонується нами методика розвитку співацького голосу у студентів педагогічних університетів засобами візуального моделювання, надасть можливість активізувати моторику голосового апарату, прискорити процес вокального навчання. Візуальне моделювання, як ефективний інструмент, збагачує педагогічний процес та спирається на наукові знання із психології, психотерапії, психофізіології, фізіології та фоніатрії. Володіння майбутнім вчителем музичного мистецтва комплексом сучасних знань дозволить уникнути грубих порушень у роботі

голосотворюючої системи. У процесі введення даної методики у вокальну методологію вводяться науково обґрунтовані емпіричні прийоми, які домінують у вокальній педагогіці.

Використана література:

1. Гришанович Н.Н. Методы развивающего обучения музыке: учебное пособие / Н.Н. Гришанович. – Минск : Витпостер, 2014. – 320 с.
2. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін) / Г.М. Падалка. – Київ : Освіта України, 2008. – 274 с.
3. Пляченко Т.М. Методика викладання вокалу: навчально-методичний посібник для студентів мистецького факультету (Спеціальність «Музична педагогіка і виховання») / Т.М. Пляченко. – Кіровоград : КДПУ, 2005. – 80 с.
4. Ростовський О.Я. Методика викладання музики в основній школі: Навч. метод. посібник / О.Я. Ростовський. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2001. – 272с.
5. Рудницька О.П. Педагогіка: загальна та мистецька: Навчальний посібник / О.П. Рудницька. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2005. – 360 с.
6. Юцевич Ю.Є. Теорія і методика та розвитку співацького голосу: Навч.-метод. посібник для викладачів і студентів мистецьких навчальних закладів, учителів шкіл різного типу / Ю.Є. Юцевич. – Київ : ІЗМН, 1998. – 160 с.

Ся Цзин

**СОДЕРЖАНИЕ МЕТОДИКИ РАЗВИТИЯ ПЕВЧЕСКОГО ГОЛОСА
У СТУДЕНТОВ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ УНИВЕРСИТЕТОВ
СРЕДСТВАМИ ВИЗУАЛЬНОГО МОДЕЛИРОВАНИЯ**

В статье рассматривается содержание методики развития певческого голоса у студентов педагогических университетов средствами визуального моделирования. Развивающий эффект вокального обучения средствами визуального моделирования связан со степенью усвоения учебно-познавательной информации; организацией усвоения приемов визуализации, рефлексией на конкретные образы-модели. Методика рассчитана на два взаимосвязанных этапа педагогической реализации: мотивационно-ценностный этап – подготовительный уровень; нормативно-регулятивный этап – уровень активного использования.

Ключевые слова: *методы, принципы, мотивационно-ценностный этап, нормативно-регулятивный этап, функции.*

Sia TsZIN

**CONTENTS OF THE METHOD OF DEVELOPMENT OF A SINGING VOICE
AMONG STUDENTS OF PEDAGOGICAL UNIVERSITIES
BY MEANS OF VISUAL SIMULATION**

Method of development of the singing voice of pedagogical students by means of visual modeling is considered. The evolving effect of vocal training by means of visual simulation is connected with: the degree of assimilation of educational and cognitive information that reveals the content of non-verbal images-models; the organization of assimilation of visualization techniques that will ensure continuity in the formation of subjective images and sensations in the memory of the vocal apparatus, reflection on specific images-models. The method is calculated on two interrelated stages of pedagogical realization: the motivational-value stage – preparatory level; regulatory and regulatory stage - the level of active use. Each stage has methodological characteristics and solves pedagogical tasks.

Motivational-value stage – the period of joint development of an individual visual model of visual modeling, its elements, typology of models, coding exercises for the development of certain areas of the vocal apparatus. Search and analysis of visual information which helps to determine the models that solve the technological tasks of the development of the singing voice. Tasks of individual classes for voice: to provide a semantic basis for the development of knowledge in the framework of visual simulation; to form a student's professional outlook; to optimize the forms of organization of the educational process from the point of view of implementation of visual modeling. Attention is paid to the functional meaning of visualization, which includes motivational, informational and indicative functions.

The specifics of the content of the regulatory and regulatory stage are the consolidation of the habit of the implementation of the teaching task with the use of communicative visual models in the educational process. The main tasks are to supplement the operational memory of students with new models-gestures; to develop autonomy of sound-thinking thinking and creative activity of students; to form the ability to adequately read the information of gesture models, fixing them in associative and vocal-auditory memory. The main functions – developing and effective – are considered as leading to the disclosure of the inextricable unity of theory and practice.

Key words: *methods, principle, motivational-value stage, normative-regulatory stage, function.*

Подано до редакції 12.03.2018.

Рекомендовано до друку канд.пед.наук, доц. Л.О.Тоцькою